

Vlaamse vereniging
tot het behoud

van
historische vaartuigen vzw

www.historisch-vaartuig.be

Nieuwsbrief 39 - februari 2010

Verantwoordelijke uitgever: Dirk Ramakers

Agenda:

Havenfeesten Blankenberge:

13 t/m 16 mei 2010

Escale à Gravelines:

22 en 23 mei 2010

27-30 mei 2010 :

Oostende voor Anker
'Oostendse kapers'

4-6 juni 2010 : Port de Calais

19-20 juni 2010 :

Panheel maritiem (NL)

10-13 juli 2010 : Sail Antwerpen

Havenfeesten Turnhout:

15 augustus 2010

28-29 aug 2010 :

Temse in de Wolken

12 sept 2010 :

Zennegat Open Monumentendag
'de 4 elementen'

9-12 oktober 2010 :

jaarmarkt te Boom

Uw bestuur:

Dirk Ramakers ,
motorsleepboot Odilia
(voorzitter),
0(032)478 38 38 45

Broos Colman
touwenboot Brabo III
(secretaris)
0(032) 476 52 22 64

Evarist van Camp,
bakdekkruiser The Old Lady
(penningmeester)
0(032)494 63 99 42

Robin Capiaux,
motorsleepboot Kobbe
(ledenadministratie)
0(032)476 21 76 58

E-mail:

info@historisch-vaartuig.be

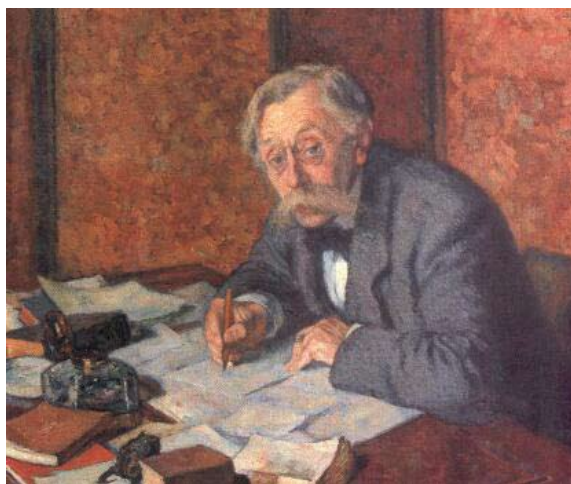
Fortis: 001-3919876-85
IBAN BE89 0013 9198 7685
BIC GEBABEBB

Beste leden,

Uw bestuur gaat de poëtische toer op! In deze en de volgende edities dus geen regulier openingswoord, maar wel enkele watergebonden gedichten. We starten de reeks met een fragment uit het gedicht l'Escaut van Emile Verhaeren, naar het Nederlands vertaald door Lepus.

*Wilde en schone Schelde,
Heel de gloed
van mijn felle jeugd,
hebt gij doen stralen vol overmoed:
Opdat
als eens het lot mij nederslaat,
men op uw oevers, in uw schoot,
mijn lichaam rusten laat,
om u nog te voelen, na mijn dood!*

Verderop in deze nieuwsbrief kunt u meer lezen over Emile Verhaeren en zijn begraafplaats in Sint Amands, aan de Schelde.

Het volgende fraaie stukje dichtwerk van één van onze leden wilden wij u ook niet onthouden:

Van uit de kuip: verliefd

*mijn blik verstarde toen ik haar zag
met misterie behangen
ik keek verbaasd hoe zij daar lag
en voelde een verlangen*

*haar huid zo glimmend en zachtbruin
ik werd er door betoverd
ik voelde het tintelen in mijn kruin
en werd door haar veroverd*

*streelde haar rondingen raakte haar aan
dat gevoel zal ik nooit vergeten
ik wou haar hebben maar dat kon niet
en ik moest beter weten*

*het was een schip heel mooi van lijn
een koninklijk juweeltje
en ik geef toe ik was verliefd
en gaf nog vlug een streeltje*

Gedicht en foto door: Evarist, the Old Lady

Poëtische groeten namens het bestuur,
Dirk Ramakers

Belgian Boat Show (6 t/m 14 februari) – een verslag in foto's

Alle foto's: © Pit de Jonge/Ship to Shore

Havenfeesten Blankenberge

In Blankenberge is er sinds jaar en dag aandacht voor varend erfgoed. Jaarlijks vinden er tijdens het weekend van Hemelvaart de Havenfeesten plaats, dit jaar reeds voor de ZESTIGSTE keer! Traditioneel spelen de Scute en de klassieke schepen een belangrijke rol. Info (met voorlopig programma) is te bekijken op www.havenfeesten.be, www.descute.be of www.shantymoorblankenberge.be.

!!! OPROEP !!!

Hierbij nogmaals de oproep om ons foto's te zenden van Vlaamse kanalen met oude schepen in de kijker of van het natuurschoon te zien langs de oevers van onze waterwegen. Dit ter begeleiding van de artikelreeks "Kanaal in de kijker", over de geschiedenis van onze kanalen. Foto's kunnen gemaïld worden naar vbhredactie@yahoo.com. Indien mogelijk de foto's a.u.b. aanleveren in hoge kwaliteit.

Typhoon 1 en Archonaut

In een vorige nieuwsbrief lazen we dat de Typhoon 1 van wijlen Staf Versluys opgenomen werd als historisch vaartuig. Een merkwaardige boot, dat is alvast duidelijk, al was het maar omdat de naam en de hand van Staf eraan verbonden is.

De fotograaf van de bijgevoegde beelden is wel vernoemd, maar jammer genoeg niet van de opleidingswerf voor klassieke schepen, Archonaut, die een verkeerd opgezette restauratie weer op de goede sporen kon zetten. De Typhoon kwam inderdaad als restauratieproject bij ons binnen, maar er waren toch nogal wat verkeerde aanzetten!

Wat was er dan verkeerd? De romp is met glasvezel bedekt en in epoxy gestoken, traditionele scheepsbouw is anders. Bovendien was doodhout en kiel niet in de loodlijn aangebracht, waardoor een toch wel ingrijpende heropbouw nodig was. De ballast, goed voor zo'n kleine ton, moest verwijderd worden, doodhout vernieuwd, en deze keer loodrecht herbevestigd worden. Er moest een deel van de kielbalk vervangen worden, samen met heel wat wrangen. De boeg was een kluit van kunstmateriaal, en die werd dan ook helemaal vernieuwd. Duidelijk erg ingrijpende en technisch niet zo evidente restauraties, die Archonaut tot een goed einde bracht. Daarnaast werden binnenbetimmering, kuip en kajuit ook grondig hernieuwd.

Nog een anekdote, want aan elke boot hangen verhalen vast: de perfect herstelbare oorspronkelijke houten mast werd doormidden gezaagd omdat...zo'n lange mast moeilijk te transporteren is... Archonaut in Brugge heeft deze boot weer op het water gekregen, en wie wil komen kijken, is welkom!

Archonaut heeft nu al bijna tien jaar een restauratie- en opleidingsatelier, waar prachtige houten boten op originele en klassieke manier gerestaureerd worden, met zinn voor traditie, ambacht, en vooral varende erfgoed. De cursisten, maximaal 8, blijven gedurende ongeveer 5 maand in opleiding, waarna meestal een stageperiode volgt in een bedrijf, die heel vaak uitloopt op een vaste tewerkstelling. De cursisten in de dagopleiding zijn werkzoekenden, maar Archonaut organiseert ook avond- en weekend-cursussen voor wie gebeten is door de microbe van houten boten. Meer informatie is te vinden op de website www.archonaut.be.

Een bezoek aan Archonaut kan altijd, en het loont zeker de moeite: er liggen juweeltjes van houten boten. Wie weet zijn er onder de leden van de VVBHV mensen die hun boot een beurt willen geven, althans wat hout betreft. Neem dan gerust eens contact op! En misschien nu al te noteren: het eerste weekend van oktober viert Archonaut zijn tienjarig bestaan. We maken er een groot maritiem evenement van, en hopen op de aanwezigheid van zoveel mogelijk traditionele schepen. Meer informatie op onze website!

Veiliger Varen tot Behoud van Historische Vaartuigen

Stel jezelf eens de volgende vragen:

- In wat voor noodsituaties kan ik op het water zoal terecht komen?
- Heb ik de juiste middelen aan boord om drama's te voorkomen?
- Weet ik in nood correct te handelen?

Met stukjes tekst van het internet zoals www.watersportcalamiteitendraaiboek.nl en vaartips.nl wil de VVBHV door middel van de nieuwsbrief en de website haar leden enkele nuttige tips geven die het varen veiliger kunnen maken. In de komende nieuwsbrieven zal deze rubriek dan ook telkens terug keren.

DEZE MAAND: EEN GOED REDDINGSVEST KAN UW LEVEN REDDEN!

Menig watersporter dankt zijn leven aan een goed reddingsvest. De KNRM (Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij) krijgt geregeld de vraag: "welke reddingsvesten hebben jullie, dan koop ik er ook zo een en dan zit ik goed". De redders hebben in combinatie met hun overlevingspak, dat zelf al drijfvermogen heeft, een speciaal gemaakt reddingsvest. Die reddingsvesten zijn niet in de winkel te koop en ook niet geschikt zonder het bijbehorende overlevingspak. Zoekt u een reddingsvest waar u echt iets aan hebt, denk dan aan de volgende zaken:

Een vest voor iedereen, welk type voor u?

Op het water bent u kwetsbaarder dan aan de wal. Daarom is het belangrijk bij het beoefenen van watersport een drijfhelpmiddel of reddingsvest te dragen. Komt u in het water terecht, dan kan het uw redding betekenen, maar alleen als het de goede maat heeft en het de goede soort is, als u het goed hebt aangetrokken en als u een grondige kennis van de werking heeft. U weet hoe u het vest moet onderhouden en u laat het regelmatig keuren.

Drijfhelpmiddel of reddingsvest?

Afhankelijk van uw bezigheden bij of op het water kunt u kiezen voor een drijfhelpmiddel of een reddingsvest. Over het algemeen geldt: weet u bij voorbaat dat u te water zult raken, en bent u in gezelschap, dan kan een drijfhelpmiddel voldoende zijn. (Het doet wat de naam zegt: het helpt je te blijven drijven) Voorbeelden zijn de vesten die gedragen worden door surfers, catamaranzeilers, jetskiërs en kanoërs.

Bent u meestal uit het water tijdens uw bezigheden en is het normaal gesproken niet te verwachten dat u te water zult raken, draag dan een reddingsvest. Het juiste vest draait een bewusteloze drenkeling op de rug, en dus met zijn hoofd boven water. Zou u bewusteloos te water raken, dan nemen uw overlevingskansen op die manier aanzienlijk toe.

Vaststofvest of opblaasbaar?

Een vaststofvest heeft het voordeel dat u aan de buitenkant kunt zien dat het in orde is, tenminste tot tien jaar na de productiedatum. Voor bij het water spelende kleine kinderen is dit vest ideaal, omdat u dan niet telkens een nieuw gaspatroon in het vest hoeft te plaatsen. De passagiers die de KNRM soms meeneemt krijgen ook een vaststofvest aan.

Met of zonder harnas?

Om te voorkomen dat u overboord valt, lijnt u zich aan met een veiligheidslijn. Die bevestigt u aan een harnas. Maar als u dat harnas onder een reddingsvest draagt, beschadigt u het reddingsvest. Daarom is het verstandig om te kiezen voor een reddingsvest met een ingebouwd harnas. De lijn waarmee u zichzelf vastzet, moet niet te lang zijn. Zo voorkomt u dat u overboord valt en dat scheelt een heleboel ellende.

Nieuw of tweedehands?

Aan boord van een gebruikt jacht treft de koper wel eens oudere reddingsvesten aan. Ook worden er geregeld reddingsvesten aangeboden via internet. Dat lijkt een leuk voordeeltje, maar hoe weet u zeker dat u een deugdelijk vest koopt? Een vest raakt onbruikbaar aan het einde van zijn levensduur en verliest sterkte van het harnas als er flink aan getrokken is. Een nieuw vest gaat tien tot vijftien jaar mee. Dan is de prijs voor een goed nieuw vest de investering wel waard.

Dit artikel gaat verder op

www.historisch-vaartuig.be/veilig.html!

(klik op de link en je wordt doorgestuurd naar de website!

Emile Verhaeren

Bronnen: Wikipedia, www.emileverhaeren.be

Emile Verhaeren (° [Sint-Amands, 21 mei 1855](#) - □ [Rouen \(Frankrijk\), 27 november 1916](#)) is een Vlaamse auteur die in het Frans schreef. De geboorteakte vermeldt al de voornamen Emile Adolphus Gustavus (dus niet Émile zoals ten onrechte meestal wordt geschreven). Verhaerens ouders gaven hun kinderen trouwens allemaal Vlaamse voornamen, namelijk Leo en Maria. Emile Verhaeren studeerde aan het [Sint-Barbaracollege](#) te Gent, waar ook al zijn vriend [Georges Rodenbach](#) school liep. De strenge Jezuïtenopleiding zorgt ervoor dat de Vlaamse Scheldezoon volledig verfranst.

Na zijn middelbare studie gaat Verhaeren rechten studeren aan de Leuvense universiteit. Hij leidt er een studentikoos leven en neemt deel aan diverse literaire activiteiten. De eerste vruchten van zijn pen verschijnen dan ook in de studentenbladen. Van 1881 tot 1884 loopt hij stage bij Edmond Picard, een gerenommeerde strafpleiter met grote literaire en politieke interesse. In zijn wekelijks Salon komt Emile in contact met schrijvers en kunstenaars, en hij verlangt ernaar om dichter te worden en zich in deze kringen te kunnen begeven. Na slechts twee processen te hebben bepleit, hangt hij zijn toga aan de haak en besluit hij zijn leven aan kunst en literatuur te wijden.

Het werk van Emile Verhaeren bestaat vooral uit poëzie. Aanvankelijk behoorde hij tot het [naturalisme](#), maar als dichter wordt hij meestal tot het [symbolisme](#) en het [mysticisme](#) gerekend. [Marie Gevers](#), ook een Vlaams auteur die voornamelijk in de Franse taal publiceerde, kwam via zijn nicht met hem in contact. Verhaeren stimuleerde haar om te schrijven. Beiden zijn ook in het buitenland beroemd geworden en in een aantal talen vertaald.

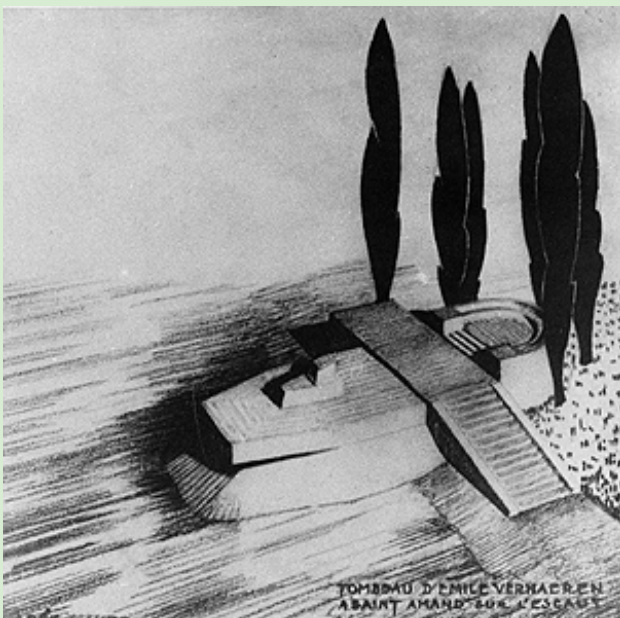
Zijn laatste rustplaats

Emile Verhaeren kwam op 27 november 1916 om het leven bij een treinongeval in het station van Rouen. Omdat België door de Duitsers bezet was, wou Frankrijk de dichter een laatste rustplaats geven tussen de grote Franse literatoren in het Pantheon te Parijs. De familie weigerde en na tussenkomst van koning Albert I werd Verhaeren op 2 december 1916 begraven op de militaire begraafplaats van Adinkerke. Uit vrees voor het naderende oorlogsgeweld werden Verhaerens stoffelijke resten enige tijd later ontgraven en overgebracht naar het kerkhof van Wulveringem nabij Veurne.

Elf jaar later, op 9 oktober 1927, werd Verhaerens lichaam overgebracht naar het praalgraf aan de Schelde-oever in zijn geboortedorp Sint Amands. De plechtigheid werd bijgewoond door talrijke personaliteiten waaronder het vorstenpaar en toenmalig minister Camille Huysmans. De keuze van deze unieke plek wordt toegeschreven aan de architect en vriend van Verhaeren, Henry Van de Velde. Het ontwerp is van de hand van de modernistische architect Louis Van der Swaelmen.

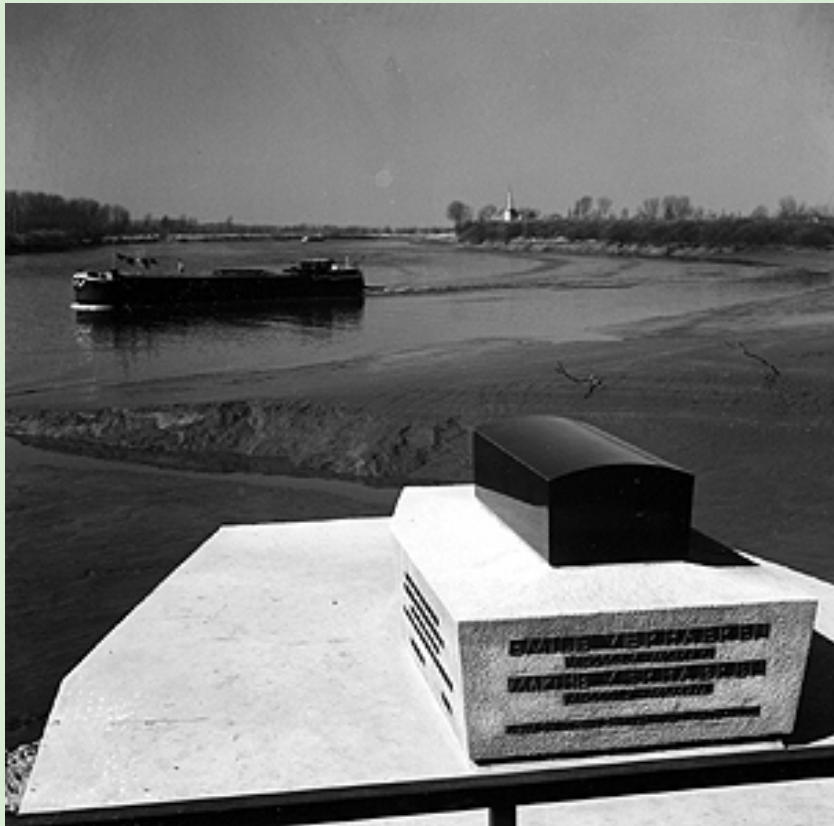
Begrafenis Sint Amands, 9 oktober 1927

Het monument, ingeplant op de grenslijn van vegetatie en waterlijn, zag eruit als een aangemeerd schip. Een voetpad met twee betonnen zitbanken gaf via een monumentale trap toegang tot een verhoog, ruimtelijk afgesloten van het land door vier Italiaanse populieren. Een metalen buisreling zoals die van een oceaanstomer was tussen de bezoeker en het graf aangebracht. Op de betonnen onderbouw rustte een sobere, rechthoekige grafkelder met spits toelopende, afgeknotte punt, waarop zich een granieten plaat met de naam van dichter bevond. Op de arduinen plaat die de grafkelder afsloot waren naast de naam en data van de dichter ook de dichtregels uit 'L'Escaut' aangebracht die u heeft kunnen lezen in het voorwoord bij deze nieuwsbrief.

Het ontwerp van de oorspronkelijke graftombe, door architect Louis van der Swaelmen

In 1955 - naar aanleiding van de honderdste verjaardag van de dichter - werd Emile's vrouw Marthe, die haar man tot 1931 overleefde, in het graf bijgezet. Het monument wordt gevoelig vergroot en aangepast door architect Jan Lauwers. Een nieuwe zwarte granieten sarcofaag, met afgeronde bovenzijde rust op een bredere zeszijdige grafkelder. Op de schuin oplopende zijvlakken staan de namen van de echtgenoten met geboorte- en sterftejaar. De verzen 'Ceux qui vivent d'amour, vivent d'éternité' (aan het voeteinde) en 'Tu marchas libre et franche et claire sur ta route, Mêlant aux fleurs d'amour tes fleurs de volonté' (aan de rechterzijde) sieren de zijkanten. Sinds 1993 is het graf geregistreerd als beschermd monument. De tombe bevindt zich op 100 meter van de kerk van Sint Amands, in de gekende haakse bocht met de grote zandbank.

Emile Verhaeren graftombe 1955

De graftombe nu

In Sint-Amands is het Emile Verhaerenmuseum gevestigd, evenals de zetel van het Emile Verhaerengenootschap. In 2005 eindigde Emile Verhaeren op nr. 116 in de Vlaamse versie van De Grootste Belg, buiten de officiële nominatielijst. In de Waalse versie eindigde hij op nr. 67.

Welkom nieuwe leden!

klipperaak Rust Roest

Naam eigenaar:
Johan Hazekamp en Greet Bunnik

Type schip:
klipperaak

Werf:
Appelo, Zwartsluis (NI)

Bouwjaar: 1904

Afmetingen:
25,78 x 5,02 x 1,20 m

Motor:
6 cyl DAF 615, 96 pk
Bouwjaar motor: ± 1975

Keerkoppeling:
PRM, vertraging 3:1
Bouwjaar keerkoppeling: 2007
Laadvermogen (vroeger): 125 ton

Thuishaven: Houten (NI)

De klipperaak Rust Roest is een voormalig zeilschip, verbouwd tot motorschip (met laad- en lostuig met dubbele giek). Tot 1932 heette zij Klasina, daarna werd het Ambulant II, en sinds 1979 draagt ze de huidige naam "Rust Roest".

tjalk Kahlua

Naam eigenaar:
Joop en Netty van der Schans

Type schip:
tjalk

Werf:

Moerbeke, Niel

Bouwjaar: 1898

Afmetingen:
18,37 x 4,35 x 1,20 m

Motor:
8 cyl Mercedes-Benz OM422,
233 pk

Bouwjaar motor: onbekend

Thuishaven: Brielle (NI)

TWEEDEHANDS BOTENMARKT

Kom uw occasie-

zeilplank, kajak
zeil- of motorboot,
vaar- of sportvis-
materiaal

(ver)kopen

32ste

13
MEI

HEMELVAARTDAG

Donderdag **13 MEI** 2010 (van 7 tot 13 uur)

VVW-Lokeren H. Geestmolenstraat LOKEREN

tel. 0496/55 00 55 - e-mail: info@vww-lokeren.be - www.tweedehandsbotenmarkt.be

TWEEDEHANDSBOTENMARKT

Deelname in de kosten

per aangeboden vaartuig:	€ 3
kajak of zeilplank:	€ 3
vaarsportmateriaal:	Forfaitair
bezoeker:	€ 1

Organisatie VVW-Lokeren

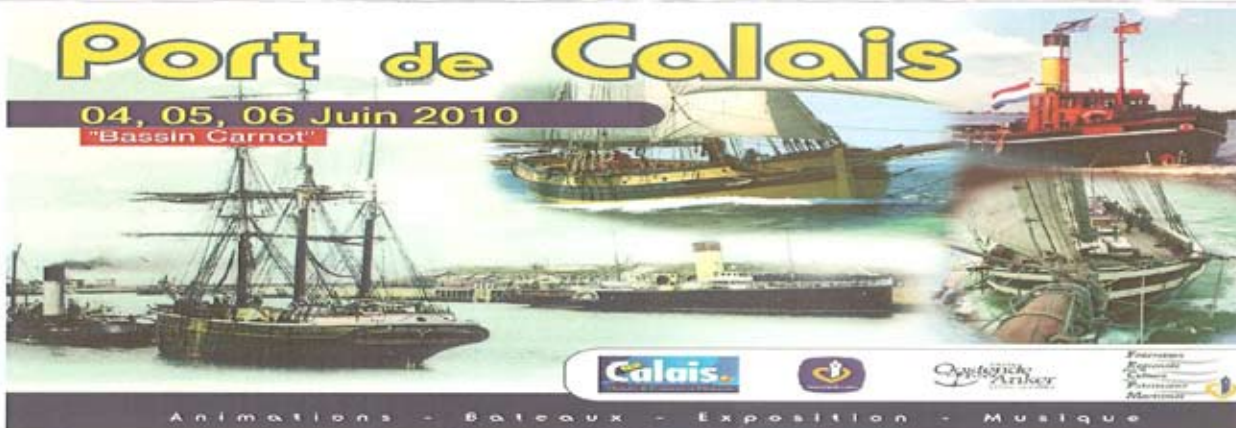
H. Geestmolenstraat LOKEREN

tel. 0496/55 00 55 - e-mail: info@vww-lokeren.be

Port de Calais

04, 05, 06 Juin 2010

"Bassin Carnot"

Fédération Régionale pour la Culture et le Patrimoine Maritimes Manifestation "Port de Calais 2010"

MRES
23 rue Gosselet
59000 LILLE
FRANCE

4, 5 & 6 juin 2010

Port de Calais

3ème édition

vendredi 4, samedi 5 et dimanche 6 juin, le port de Calais est en fête

- Un rassemblement de bateaux traditionnels, invités d'honneur les canots de sauvetage
- Des concerts de chants de marin et de musiques marines
- Un village du patrimoine maritime

Cette fête maritime est organisée par la Fédération Nord-Pas de Calais pour la Culture et le Patrimoine Maritimes, qui sera heureuse de vous accueillir.
Les bateaux traditionnels, les artistes et les artisans sont invités à participer à ce rendez-vous convivial du patrimoine maritime.

Une semaine après Oostende voor Anker, venez célébrer le patrimoine maritime à Calais

Contact :

Fédération Régionale pour la
Culture et le Patrimoine Maritimes
MRES - 23 rue Gosselet
59000 Lille - France

☎ : +33.320.524.698
Fax : +33.320.861.556

frcpm@wanadoo.fr
www.patrimoine-maritime.com

4, 5 & 6 of June 2010

Port de Calais

3rd edition

On Friday 4, Saturday 5 and Sunday 6 of June 2010, port of Calais, is hosting a festival

- A Gathering of traditional boats, special guests lifeboats
- Concerts and sea shanties
- A maritime heritage village

This maritime festival is organised by the Nord-Pas-de-Calais Federation for Maritime and Culture Heritage. They will be very happy to welcome you on this event, just one week after Oostende voor Anker.
Traditional boats, artists and craftsmen are invited to take part in this maritime heritage gathering.

Port de Calais 2010

Si vous êtes intéressés, merci de retourner le coupon joint
If you are interested, please complete and return the attached coupon

Je suis intéressé par "Port de Calais 2010" et je pense participer en tant que...
I'm interested by "Port de Calais 2010" and I think I will take part as...

☉ Propriétaire de bateau traditionnel / Owner of traditional boat

Nom du bateau / Name of the boat: .....
Type de bateau / Type of boat: ..... Longueur ht / LOA: .....

☉ Expositant (activité maritime uniquement) / Exhibitor (maritime fiels only)

Artisan / Craftman   Association / Association   Chantier / Shipyard
 Musée / Museum   Maquettiste / Modeliste

☉ Musicien / Musician

Je souhaite recevoir les informations sur la fête / I wish to receive informations on the event

Nom / Name: ..... Prénom / Firstname : .....
Adresse / Address: .....
Code Postal / Post code: ..... Ville / Town: .....
Pays / Country: ..... ☎ : .....
e-mail : .....

“ESCALE A GRAVELINES”

22-23 mai 2010

SOYEZ LES BIENVENUS A GRAVELINES

C'est avec grand plaisir que nous vous invitons à venir nous rejoindre les 22 et 23 mai 2010 au bassin Vauban pour cette 5ème édition de “ESCALE à GRAVELINES”.

Et nous pourrions, après ce week-end festif, faire route en flottille pour le rassemblement de “Oostende voor Anker”

Si ce projet vous intéresse, renvoyez- nous le bulletin d'inscription ci-joint pour faciliter l'organisation de cette escale.

Bonne année 2010 et bon vent

LES VIEUX GREEMENTS DES BANCS DE FLANDRE

*Sur la route d'Oostende voor Anker
On the way to Oostende voor Anker*

Escale à Gravelines

22 - 23 MAI 2010

Fiche d'inscription

Registration form

Avec le concours de la ville de GRAVELINES, du SIVOM de l'Aa et de la FRCPM

Nom du bateau / Name of the boat :.....

Longueur de coque/ Length of hull:.....Largeur/ Beam.....

Longueur hors tout/ Length overall:.....Tirant d'eau/ Draught.....

PROPULSION

Voile/ Sails   Avirons/ Oars   Moteur/ Engine

GREEMENT/ RIG :

Sloup/ Sloop   Cotre/ Cutter   Goëlette/ Schooner   Ketch   Autre/ Other

VOILURE/ SAIL

Aurique/ Gaff   Au tiers/ Lug   Bermudien/ Bermudian   Autre/ Other

Année de construction/ Year of building:.....Matériau/ Matériel:.....

Architecte/ Designer:.....Chantier/ Shipyard:.....

Points particuliers/ Particular points of interest:.....

Port d'attache/ Home port:.....

Nombre de personnes à bord/ Number of persons aboard:.....

Assurance / Insurance.....No de contrat./ Contract.....

Merci de joindre une photo du bateau / Could you please join a photo of the boat

Propriétaire/ Owner:.....

Adresse/ Adress:.....

Code postal/ Post code:.....Ville/ Town:.....

Pays/ Country:.....Courriel / E-mail

Tel:.....Fax:.....Portable/ Cellphone:.....

